EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 13.5.2015.
COM(2015) 275 final

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o Nacionalnom programu reformi Finske za 2015.

i dostavljanju mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Finske za 2015.

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o Nacionalnom programu reformi Finske za 2015.

i dostavljanju mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Finske za 2015.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika[1], a posebno članak 5. stavak 2.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža[2], a posebno članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije[3],

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta[4],

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

(1) Europsko vijeće prihvatilo je 26. ožujka 2010. prijedlog Komisije o pokretanju nove strategije za rast i radna mjesta „Europa 2020.”, koja se temelji na pojačanom usklađivanju ekonomskih politika. Strategija je usredotočena na ključna područja u kojima je potrebno jačati europski potencijal za održivi rast i konkurentnost.

(2) Vijeće je 13. srpnja 2010. na temelju prijedloga Komisije donijelo preporuku o općim smjernicama za ekonomske politike država članica i Unije (2010. – 2014.), a 21. listopada 2010. donijelo je odluku o smjernicama za politike zapošljavanja država članica. One zajedno čine „integrirane smjernice”, a države članice bile su pozvane uzeti ih u obzir u okviru svojih nacionalnih ekonomskih politika i politika zapošljavanja.

---

1 SL L 209, 2.8.1997., str. 1.
2 SL L 306, 23.11.2011., str. 25.
3 COM(2015) 275.
4 P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

(3) Vijeće je 8. srpnja 2014. donijelo preporuku o Nacionalnom programu reformi Finske za 2014. i dostavilo mišljenje o ažuriranom Programu stabilnosti Finske za 2014. Komisija je 28. studenoga 2014. u skladu s Uredbom (EU) br. 473/2013[5] dostavila svoje mišljenje o nacrtu proračunskog plana Finske za 2015.[6].

(4) Komisija je 28. studenoga 2014. donijela Godišnji pregled rasta[7], čime je označen početak Europskog semestra koordinacije ekonomske politike za 2015. Istog je dana Komisija na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja[8], u kojem Finsku smatra jednom od država članica za koje je potrebno provesti detaljno preispitivanje.

(5) Europsko vijeće podržalo je 18. prosinca 2014. prioritete za poticanje ulaganja, ubrzanje strukturnih reformi i provedbu odgovorne fiskalne konsolidacije koja pogoduje rastu.

(6) Komisija je 26. veljače 2015. objavila izvješće za Finsku za 2015.[9] Njime je ocijenjen napredak Finske u vezi s preporukama donesenima 8. srpnja 2014. U izvješću su navedeni i rezultati detaljnog preispitivanja u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011. U analizi Komisija zaključuje da u Finskoj postoje makroekonomske neravnoteže koje zahtijevaju političko djelovanje i praćenje. Posebno je potrebno usmjeriti pozornost na rizike povezane sa slabim izvoznim rezultatima u kontekstu industrijskog restrukturiranja. Smanjenje udjela na izvoznom tržištu i elektroničke industrije uglavnom je završeno, no ulaganja su i dalje mala, a potencijalni se rast smanjuje. Dug privatnog sektora stabilizirao se i nije razlog za izravnu zabrinutost, no potrebno ga je posebno pratiti zbog njegove relativno visoke razine.

(7) Finska je 2. travnja 2015. dostavila svoj Nacionalni program reformi za 2015. te Program stabilnosti za 2015. Kako bi se u obzir uzela njihova povezanost, oba su programa istodobno ocijenjena.

(8) Finska je trenutačno obuhvaćena korektivnim dijelom Pakta o stabilnosti i rastu nakon što je Vijeće dana [XX] donijelo odluku u skladu s člankom 125. stavkom 6. UFEU-a. U Programu stabilnosti za 2015., temeljnom na pretpostavci o nemijenjanju politika i kojim je obuhvaćeno razdoblje 2014. – 2019., predviđa se da će se ukupni deficit, koji je porastao na 3,2 % BDP-a u 2014. i time prešao referentnu vrijednost od 3 % BDP-a, i dalje povećavati na 3,4 % BDP-a u 2015. te se postupno smanjivati na 3,1 % u 2017. i na 2,5 % BDP-a u 2019. Prema Programu stabilnosti za 2015. očekuje se da će udio državnog duga u BDP-u porasti tijekom razdoblja prognoze programa i doseći 67,8 % do 2019. Srednjoročni cilj, a to je strukturni deficit od 0,5 % BDP-a, nije ostvaren do kraja trajanja programa. Makroekonomski scenarij na kojem se temelje te proračunske prognoze prihvatljiv je. Na temelju Komisijine proljetne prognoze 2015. predviđa se da će deficit opće države Finske biti 3,3 % BDP-a u 2015. i 3,2 % BDP-a u 2016. te se predviđa da će udio duga u BDP-u porasti na 64,4 % BDP-a do 2016. Komisija je 13. svibnja 2015. objavila izvješće u skladu s člankom 126. stavkom 3. Ugovora, u kojem je zaključila da se kriteriji deficita i duga smatraju neispunjenima. Programom stabilnosti ne osigurava se pravovremeno i trajno smanjenje prekomjernog deficita do 201X. Stoga će biti

[5] SL L 140, 27.5.2013., str. 11.
[6] C(2014) 8815 završna verzija.
[7] COM(2014) 902.
[8] COM(2014) 904.
[9] SWD(2015) 45 završna verzija, 26.2.2015.

potrebno poduzeti daljnje mjere. Na temelju njegove ocjene Programa stabilnosti i uzimajući u obzir Komisijinu proljetnu prognozu 2015. mišljenje je Vijeća da postoji rizik da Finska neće biti u skladu s odredbama Pakta o stabilnosti i rastu. Iako je Finska ostvarila određen napredak u pogledu provođenja upravnih reformi, učinkovitost finskog javnog sektora mogla bi se i dalje poboljšavati, posebno u područjima koja će u budućnosti biti izložena pritiscima na troškove zbog starenja stanovništva. Socijalni su partneri postigli dogovor o sadržaju mirovinske reforme u jesen 2014., no još ga se mora odobriti. Povećanje sudjelovanja starijih radnika na tržištu rada ključno je zbog nedostatka fiskalne održivosti i planiranog povećanja zakonske dobi za umirovljenje. Rano napuštanje tržišta rada uglavnom je rezultat invaliditeta ili visokih naknada za nezaposlenost za starije radnike. Vladin zakon o reformi socijalnih i zdravstvenih usluga predstavljen je parlamentu u prosincu 2014., ali do parlamentarnih izbora u travnju 2015. nije pronađeno rješenje za uspostavljanje ravnoteže između upravnog modela velikih zajednica općina i autonomije pojedine općine zajamčene Ustavom te zakon nije donesen. Finske su općine relativno male, ali u usporedbi s ostalim europskim zemljama obavljaju brojne zadatke. Reforma ustroja općina napreduje uz određene zaostatke, a općine provode studije o prednostima spajanja. Prema Nacionalnom programu reformi za 2015. novi zakonodavni prijedlog mogao bi se dostaviti parlamentu do kraja 2016.

(9) Kada je riječ o starenju i smanjenju stanovništva u radno aktivnoj dobi, važno je da tržište rada ima pristup cjelokupnoj potencijalnoj radnoj snazi. Finska je u tom području ostvarila određen napredak i provela nekoliko mjera, uključujući bolju organizaciju subvencija za plaće s posebnim naglaskom na starije osobe te bolju organizaciju javne službe za zapošljavanje. Stopa nezaposlenosti u 2014. bila je 8,7 % i dalje je u porastu, posebice među mladima i starijim radnicima. Sporazumom o umjerenim plaćama iz 2013. podržava se povrat troškova i izvozna konkurentnost manjim rastom jediničnih troškova rada.

(10) Finska je ostvarila određen napredak u pogledu jačanja kapaciteta za isporuku inovativnih proizvoda. Vlada provodi sveobuhvatnu reformu istraživačkih instituta i financiranja. Mjere politike za čistu tehnologiju, biotehnologiju i digitalizaciju perspektivne su, ali su malih razmjera. Iako su ulaganja u području istraživanja i razvoja među najvećima u EU-u, Finska se i dalje susreće s izazovima njihova pretvaranja u uspješne izvozne proizvode i usluge. Vlada nastoji pojednostavniti sustave podrške za poduzeća i poboljšati njihovu učinkovitost, povećati financijska sredstva za novoosnovana poduzeća i promicati njihovu internacionalizaciju. Razina ulaganja u Finskoj i dalje je svejedno niska, poteškoće pri izvozu još postoje, a zaposlenost je pala. Potrebno je uložiti napore i u poboljšanje tržišnog natjecanja na tržištima proizvoda i usluga, posebice u maloprodajnom sektoru, koji je i dalje u velikoj mjeri koncentriran.

(11) Komisija je u okviru europskog semestra provela sveobuhvatnu analizu ekonomske politike Finske, koju je objavila u izvješću za Finsku za 2015. Ocijenila je i Program stabilnosti i Nacionalni program reformi te mjere praćenja provedbe preporuka dostavljenih Finskoj proteklih godina. U obzir je uzela njihov značaj za održivu fiskalnu i socioekonomsku politiku u Finskoj, ali i poštovanje pravila i smjernica EU-a zbog potrebe jačanja sveopćeg ekonomskog upravljanja Europskom unijom pružanjem doprinosa na razini EU-a budućim nacionalnim odlukama. Komisijine preporuke iz europskog semestra navedene su u preporukama 1. do 4. u nastavku.

(12) Vijeće je u okviru tog ocjenjivanja preispitalo Program stabilnosti Finske, a njegovo je mišljenje[10] posebno navedeno u preporuci 1. u nastavku.

(13) U okviru detaljnog preispitivanja koje provodi Komisija i te ocjene Vijeće je preispitalo Nacionalni program reformi i Program stabilnosti. Njegove preporuke u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 navedene su u preporukama 2. – 3. u nastavku.

(14) U kontekstu europskog semestra Komisija je provela i analizu gospodarske politike cjelokupnog europodručja. Na temelju te je analize Vijeće izdalo posebne preporuke upućene državama članicama čija je valuta euro. Finska bi trebala osigurati potpunu i pravovremenu provedbu tih preporuka.

OVIME PREPORUČUJE Finskoj da u 2015. i 2016. poduzme mjere kojima je cilj:

1. Osigurati pravodobno i trajno smanjenje prekomjernog deficita na ispod 3 % BDP-a do [XX] u skladu s obvezama Finske na temelju članka 126. UFEU-a. Nastaviti napore ublažavanja nedostatka fiskalne održivosti i učvršćivanja uvjeta za rast.

2. Donijeti usuglašenu mirovinsku reformu i postupno ukloniti mogućnosti ranog izlaska s tržišta rada. Osigurati učinkovito oblikovanje i provedbu upravnih reformi u pogledu ustroja općina te socijalnih i zdravstvenih usluga radi povećanja produktivnosti i učinkovitosti pružanja javnih usluga uz zajamčenu kvalitetu.

3. Poduzeti napore poboljšanja zapošljivosti mladih i starijih radnika te dugotrajno nezaposlenih, s posebnim naglaskom na razvoju radnih vještina. U dogovoru sa socijalnim partnerima i u skladu s nacionalnim praksama osigurati da razvoj plaća prati produktivnost.

4. Poduzeti mjere otvaranja maloprodajnog sektora učinkovitom tržišnom natjecanju.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik

[10] U skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97.